

Arbeids- og sosialdepartementet

18. april 2016

Vår ref. 493890/v1

Deres ref. 15/3837

Høring - Dagpengeforskriften §4-3

NITO - Norges Ingeniør- og Teknologorganisasjon er Norges største organisasjon for ingeniører og teknologer med over 80 000 medlemmer. NITO organiserer ingeniører og teknologer med høgskole-/ universitetsutdanning eller tilsvarende kompetanse.

Utgangspunkt

Arbeidsledigheten blant ingeniører har økt betraktelig de to siste årene. Det er denne gruppen som har hatt sterkest vekst i ledigheten etter at oljeprisen begynte å falle. Sør- og Vestlandet er spesielt hardt rammet. I Rogaland er 6,7 prosent av NITOs medlemmer i yrkesaktivalder nå arbeidsledige eller permitterte. På landsbasis er 8800 innen gruppen ingeniør- og ikt-fag registrert ledige eller på tiltak ifølge NAV. En analyse fra NAV har funnet at det tar lengre tid for ingeniører og sivilingeniører fra petroleumsnæringene å komme seg tilbake i arbeid enn for andre grupper¹ arbeidsledige.

NITOs behovsundersøkelse viser likevel at mer enn hver tredje arbeidsgiver sier at de synes det er vanskelig å rekruttere den ingeniørkompetansen de har behov for. Når vi videre spør om hvorfor det er vanskelig å få tak i den kompetansen de trenger, så er det ikke lenger høyt lønnsnivå og trangt arbeidsmarked arbeidsgiverne peker på, men at akkurat den kompetansen de trenger ikke er tilgjengelig.

Prinsipielt

NITOs utgangspunkt er at arbeidsledighet i størst mulig grad bør unngås både for den enkelte og for samfunnet. Skadevirkningene for verdiskaping og velferdsutvikling er for store hvis ledigheten får bite seg fast på et for høyt nivå. Samfunnet og den enkelte har derfor et ansvar for å raskest mulig å komme seg tilbake i inntektsgivende arbeid.

For å lykkes med dette er det viktig at det fra det offentliges side legges best mulig til rette for at arbeidssøkende kan tilegne seg den kompetansen som arbeidsmarkedet etterspør. NITO støtter derfor regjeringens initiativ til å gjøre endringer i dagpengeforskriftens § 4-3.

Til de enkelte forslagene

§ 4-3 a)

NITO ser positivt på at departementet ønsker en oppmykning av muligheten til å kombinere dagpenger med utdanning. Vi ser likevel utfordringer med noen av de begrensningene som er foreslått i regelverket. Departementet skriver i høringsnotatet at de frykter at en for sterk oppmykning kan svekke incentivet til å komme tilbake i arbeid. Slik NITO kjenner vår medlemsmasse er ønsket om delta i yrkeslivet sterkt hos både permitterte og arbeidsledige. For svært mange av NITOs medlemmer fra privat sektor utgjør dessuten dagpengene i snitt mindre enn halvparten av tidligere inntekt og gir

¹ Se Arbeid og Velferd nr. 1/2016 s.31-41

dermed en tydelig motivasjon til å komme tilbake til arbeid. Arbeidsledige ingeniører vil i de aller fleste tilfeller være villig til både å søke seg nytt arbeid og utvikle sin kompetanse på både dag- og kveldstid. NITO deler derfor ikke departementets frykt for at en ytterligere oppmykning enn foreslått ville flyttet de lediges oppmerksomhet bort fra ønsket om nytt arbeid.

Det stilles i forslaget krav til at undervisningen skal foregå utenfor normal arbeidstid dvs. på kveldstid, i weekender(sic) og lignende, men det åpnes for en oppmykning ved at det kan gjennomføres inntil 10 studiesamlinger på dagtid. Dette er et viktig steg i riktig retning.

NITO vil likevel påpeke at med dagens tilgang til elektroniske jobbsøkermuligheter er ikke prosessen med å skaffe seg nytt arbeid noe som kun må være en dagaktivitet. Samtidig eksisterer det flere elektroniske lærehjelpemidler som gjør at for eksempel mange forelesninger er tilgjengelig når som helst på døgnet. Skillet mellom å være arbeidssøkende på dagtid og student på kveldstid, fremstår med dette som noe oppkonstruert. Etter vår mening taler den teknologiske utviklingen for en nedtoning av skillet mellom dag- og kveldstid i regelverket og i retning av en ytterligere oppmykning.

NITO mener også at videreføringen av kravet om maksimalt 50 prosent progresjon i studiene sammenlignet med normert progresjon er unødig strengt. Hvis målet med utdanningen er å få dagpengemottakerne over i arbeid så raskt som mulig, bør kravet til redusert progresjon fjernes eller reduseres betraktelig.

§ 4-3 b)

Etter NITOs syn er endringene som gjøres under § 4-3 b) positive. Endringen vil neppe har stor effekt for andre enn det lille mindretallet som blir direkte berørt av justeringen, men for disse er justeringen viktig.

4-3 c)

Som tallene fra NITO og NAV innledningsvis viser, er det fortsatt en etterspørsel etter ingeniørarbeidskraft i markedet, men at ingeniører likevel går lengre ledig enn andre grupper arbeidssøkere. En av årsakene til dette er den raske teknologiske utviklingen vi opplever. Hvis du blir stående for lenge utenfor arbeidslivet som ingeniør og teknolog, vil din kompetanse forvitre og din attraktivitet hos arbeidsgivere raskt bli redusert.

Det er derfor viktig for NITO at det offentlige på best mulig måte legger til rette for å få balansert «mismatchen» mellom ingeniørens kompetanse og arbeidsgivernes behov. Begrensningen som ligger § 4-3 c) andre ledd er til hinder for en fornuftig og rask justering av den enkeltes kompetanse. NITO ber derfor om dette leddet i paragrafen strykes.

Med vennlig hilsen

Trond Markussen
president

Steinar Sørli
generalsekretær